

3 – AMALIY ISHI

MAVZU. TEXNIK TIZIMLARDA GRAFIK FAYLLAR YARATISH VA QAYTA ISHLASH

Ishning maqsadi: Talabalarda Corel Draw grafik muhitida grafik obyektlari bilan ishlashni o'rganish.

Amaliyot uchun kerakli jihozlar: Kompyuterlar, Corel Draw dasturi, Mavzuga oid PowerPoint taqdimoti, Darsliklar.

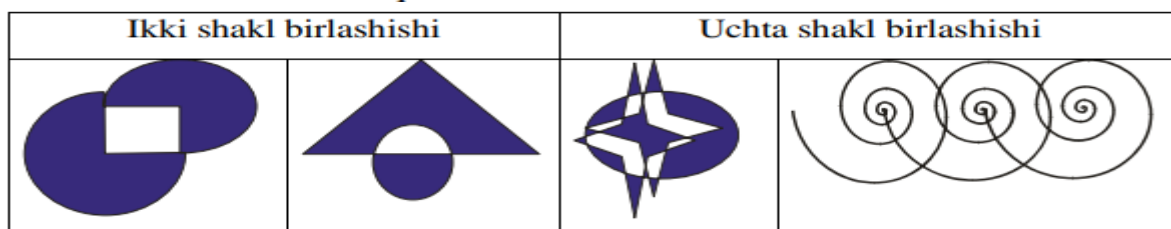
Ishni o'tkazish tartibi:

Topshiriq.

Konturlar va ular bilan bajariladigan amallar. Konturlarning bir nechta birlashib, subkonturlar ya'ni murakkab konturlarni tashkil etishadi. Ularni yaratish usullari, xossalari va ular bilan bajariladigan amallar bilan tanishing:

Uslubiy ko'satma: Bir nechta konturlarni qo'shish va ajratish.

Bir necha konturni bir konturga keltirish amali konturlarni qo'shish amali deb yuritiladi. Konturlarni qo'shish uchun har bir kontur alohida-alohida chizib olinadi. Ular bilan kerakli amallar bajariladi, masalan, siljitish, tekislash, burish va boshqalar. So'ngra <SHIFT> tugmasini bosgan holda har bir ob'ekt belgilanadi. «Uporyadochit» menyusidan «obedinit» buyrug'i beriladi. Natijada bir necha shakldan tashkil topgan bir atroflama chiziqli (kerak holda bir to'ldirishli) shakl hosil bo'ladi. Qo'shilganda shakllarning dastlabki ko'rinishlari o'zgarmaydi, ular subkonturlar deb yuritildi. Agar konturlar ustma-ust tushsa va bu joyda shakllar soni juft bo'lsa, shu sohada «teshiklar» hosil bo'ladi. Yopiq va ochiq konturlar qo'shilganda ochiq konturning uchlari birlashishi kuzatiladi. Ochiq konturlar ham muammosiz birlashishadi

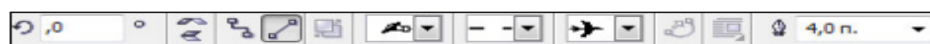

2.Topshiriq. Konturlar orasida chiziqlar o'rning.

Uslubiy ko'satma: Ikki va undan ortiq konturlar o'rtasida uzaro chiziqlar ornatish uskuhalar panelidan – buyrug' orqali amalga oshiriladi.

Ixtiyotiy konturlar chizing. Uskuhalar panelidan – buyrug'ini tanlang.

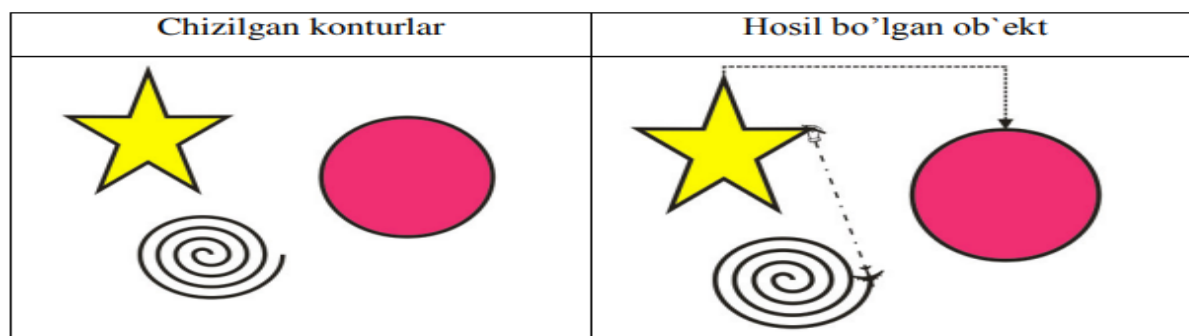
Xossalar

panelidan

foydalanib

keltirilgan natijaga erishing

*Topshiriq: Polygon instrumenti yordamida tasvirlar yarating.
Turli burchakli ko'pburchak chizing.*

Uslubiy ko'rsatma:

1. Uskunalar panelidan – ko'pburchak chizish uskunasi tanlab, kursorni ishchi sahifaning kerakli qismiga joylashtiring.
2. Sichqoncha chap tugmachasini qo'yib yubormagan holda harakatlantirib chizing.

Muntazam ko'pburchaklar chizish uchun “ctrl” tugmasi bilan birgalikda chizish maqsadga muvofiq. Ushbu chizilgan paytda besh burchakli ko'pburchak chizadi.

Tomonlari sonini o'zgartirish, xossalar panelining – bo'limi orqali bajariladi.

3. Xossalar paneli juda ko'p parametrlari bo'lib, quyidagi ko'rinishga ega. U orqali qavariq, botiq ko'pburchaklar chizing, ko'pburchak tomonlari sonini aniqlash, kontur qalinligini belgilash va bir qancha murakkab amallarni bajaring.

Panel mundarijasidan – “zvezda” buyrug'i yordamida yulduzsimon, botiq ko'pburchaklar chizish imkoniyati mavjud.

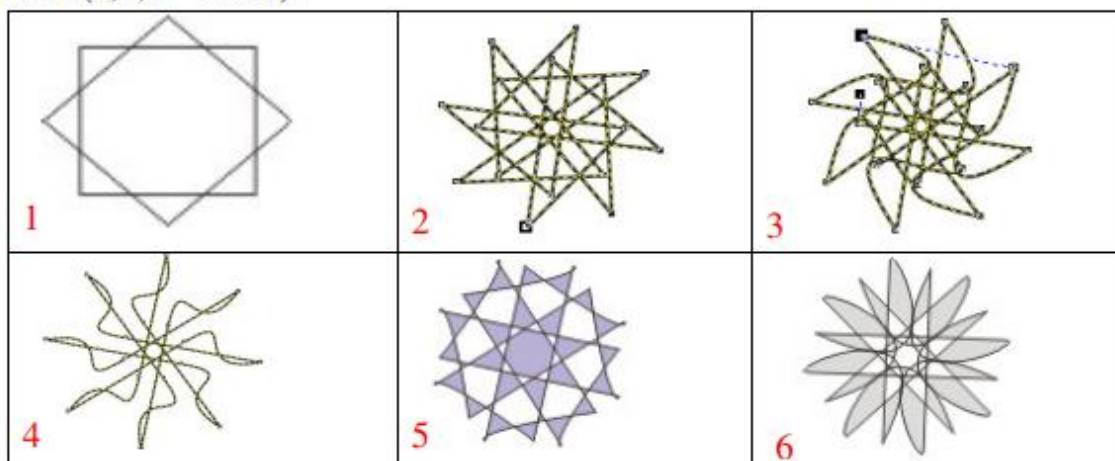
Ko'pburchak shaklini tahrirlang.

Uslubiy ko'rsatma: **Ko'pburchak shaklini tahrirlashda, burchaklarini silliqlashda** – (Forma) uskunasi foydalaniladi. Tegishli xossalar panelidan murakkab tahrirlash ishlarini ko'rib chiqing:

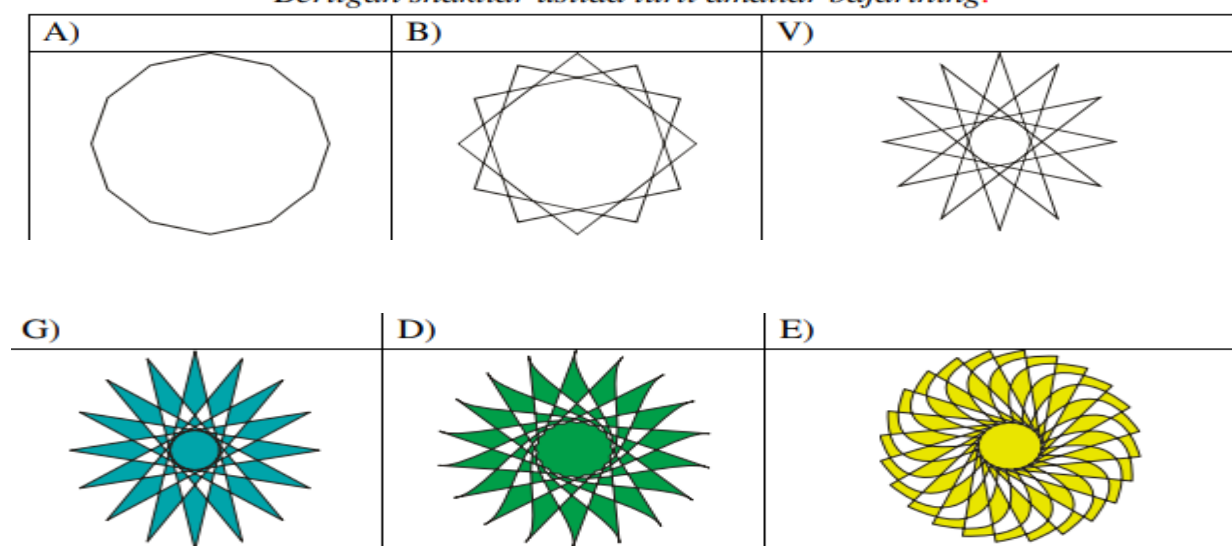
1. Ko'pburchak (sakkiz burchak) chizing, forma uskunasi faollashtiring va kursorni ko'pburchakning tugun nuqtalaridan biriga joylashtiring (*1 – holat*).
2. Sichqonchaning chap tugmasini bosgan holda, soat strekasi yo'nalishi bo'yicha harakatlantiring (*2 – holat*).

3. -buyrug'ini tanlang, segmentda qo'shimcha tugunlar hosil bo'ladi. Sichqonchaning chap tugmasini bosib, tugunlardan birini diagonal bo'ylab o'ngga torting.
4. Istalgan shakl yaratilgandan so'ng tugmani qo'yib yuboring, natijada yangi shakl hosil bo'ladi (3 – holat).
5. Panelda mavjud buyruqlarni har birini alohida vazifaga ega bo'lib, ulardan ham yuqoridagi keltirilgan usullar yordamidan foydalanib turli effektlarga erishish mumkin (4,5,6 – holat).

Mustaqil ish.

Berilgan shakllar ustida turli amallar bajarining.

Foydalaniladigan adabiyotlar ro'yxati

4. M.Mamarajabov, S.Tursunov. Kompyuter grafikasi va Web dizayn. Darslik. T.: "Cho'lpon", 2013 y.
5. U.Yuldashev, M.Mamarajabov, S.Tursunov. Pedagogik Web dizayn. O'quv qo'llanma. T.: "Voriz", 2013 y.
6. M.Aripov, M.Fayziyeva, S.Dottayev. Web texnologiyalar. O'quv qo'llanma. T.: "Faylasuflar jamiyati", 2013 y.
7. M.Azimjanova, T.Muradova, M.Pazilova. Informatika va axborot texnologiyalari. O'quv qo'llanma. "O'zbekiston faylasuflari milliy jamiyati", T.: 2013 y.